

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

21 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Bodnariuc Alexandr în numele inculpatei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2019, în cauza penală privind-o pe

Putinica Iлона, *xxxxx*.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță*: 21.03.2016 - 22.03.2018

2. *instanța de apel*: 17.04.2018 – 05.06.2018

18.03.2019-29.10.2019

3. *instanța de recurs*: 22.08.2018 – 22.01.2019

20.01.2020-21.05.2020

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 22 martie 2018, Putinica Iлона a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 217¹ alin. (3) lit. c) și f) Cod penal, la 4 (patru) ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitate legată de gestionarea substanțelor narcotice, etnobotanice și psihotrope pe termen de 5 (cinci) ani.

În temeiul art. 85 Cod penal, prin cumul de sentințe, inculpatei Putinica Iлона, la pedeapsa aplicată prin prezenta sentință, i s-a adăugat parțial pedeapsa neexecutată sub formă de 4 (patru) ani 10 (zece) luni închisoare, stabilită prin sentința Judecătoriei Orhei din 29 aprilie 2013, în baza art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe termen de 6 (șase) ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitate legată de gestionarea substanțelor narcotice, etnobotanice și psihotrope pe termen de cinci ani.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că Putinica Iлона, după ce, la 29.04.2013, a fost condamnată pentru păstrarea ilegală a substanțelor narcotice în proporții mari și înstrăinarea ilegală a substanțelor

narcotice, cu scopul de a produce marihuană și a o înstrăina, într-o zi nestabilă din anul 2015, a semănat ilegal pe lotul de teren din gospodăria proprie din orașul xxxxx, semințe de cânepă, iar după ce au răsărit plantele de cânepă, a prășit buruienile dintre ele și a udat cânepa, cultivând ilegal 3 (trei) plante din specia menționată, care se atribuie la plantele cu conținut narcotic, iar cantitatea de 3 plante din această specie se atribuie la proporții mici, fapta fiind curmată pe data de 05 august 2015 de către angajații Inspectoratului de Poliție Orhei, care au ridicat cele trei plante de cânepă în cadrul unei percheziții.

Tot ea, având intenția să realizeze substanțe narcotice cu scopul de a obține un profit, în împrejurări care nu au fost stabilite în cadrul urmăririi penale, a obținut ilegal marihuană, care constituie substanță narcotică, în cantitate totală egală cu 14 grame și 159 miligrame, care se atribuie la cantități mari și a păstrat ilegal cantitatea stabilită de marihuană o perioadă nedeterminată de timp la domiciliul propriu, amplasat în orașul Orhei, strada 31 august 109, fapta fiind curmată pe data de 05 august 2015 de către angajații Inspectoratului de Poliție Orhei, care au ridicat, în cadrul unei percheziții, substanța narcotică rămasă neînstrăinată în cantitate de 6 grame și 513 miligrame.

Tot ea, cu scopul de a înstrăina și a obține un venit, a mai păstrat ilegal în aceleași circumstanțe, o perioadă nedeterminată de timp la domiciliul propriu, amplasat în orașul xxxxx- 474 de miligrame de rășină de cannabis, care constituie substanță narcotică a cărei circulație în scopuri medicale este interzisă, iar cantitatea indicată a acesteia fiind atribuită la cantități mari, substanța numită fiind depusă în interiorul unui fragment de butelie din masă plastică și pe două dopuri din foaie de staniol pentru asemenea butelie, fapta fiind curmată pe data de 05 august 2015 de către angajații Inspectoratului de Poliție Orhei, în cadrul aceleiași percheziții.

Tot ea, urmărind scopul de a-și realiza intenția de înstrăinare a substanțelor narcotice păstrate și obținerii unui profit, pe data de 23.06.2014, aproximativ la ora 18.20, la domiciliul propriu din xxxxx, a înstrăinat ilegal o parte din marihuana pe care o păstra ilegal, în cantitate de 0,4 grame, ambalată într-un pachetel din hârtie, care constituie substanță narcotică, masa indicată a acesteia fiind atribuită la cantități mici, vânzând pachetelul cu marihuană contra sumei de 20 de lei lui Juravliov Sergiu.

Tot ea, urmărind scopul de a-și realiza intenția de înstrăinare a substanțelor narcotice păstrate și obținerii unui profit pe data de 24.06.2014, aproximativ la ora 18:30, la domiciliul propriu din xxxxx, a înstrăinat ilegal o parte din marijuana pe care o păstra ilegal, în cantitate totală de 0,67 grame, ambalată în două pachetele din hârtie, care constituie substanță narcotică, masa indicată a acesteia fiind atribuită la cantități mici, vânzând pachetelele cu marihuană lui Mîndrovschii Anatolie.

Tot ea, urmărind scopul de a-și realiza intenția de înstrăinare a

substanțelor narcotice păstrate și obținerii unui profit, pe data de 27.06.2014, aproximativ la ora 20:30, la domiciliul propriu din xxxxx a înstrăinat ilegal o parte din marihuana pe care o păstra ilegal, în cantitate de 0,39 grame, ambalată într- un pachet din hârtie, care constituie substanță narcotică, masa indicată a acesteia fiind atribuită la cantități mici, vânzând pachetul cu marihuană contra sumei de 20 de lei lui Șpag Nicolai, locuitor al xxxxx.

Tot ea, urmărind scopul de a-și realiza intenția de înstrăinare a substanțelor narcotice păstrate și obținerii unui profit, pe data de 09.09.2014, aproximativ la ora 20.20, la domiciliul propriu din xxxxx, a înstrăinat ilegal o parte din marihuana pe care o păstra ilegal, în cantitate totală de 0,68 grame, ambalată în două pachetele din hârtie, care constituie substanță narcotică, masa indicată a acesteia fiind atribuită la cantități mici, vânzând pachetelele cu marihuană contra sumei de 60 lei lui Suveica Igor, în cadrul efectuării măsurii speciale de investigații achiziția de control.

Tot ea, urmărind scopul de a-și realiza intenția de înstrăinare a substanțelor narcotice păstrate și obținerii unui profit, pe data de 15.09.2014, aproximativ la ora 19.40, la domiciliul propriu din xxxxx, a înstrăinat ilegal o parte din marihuana pe care o păstra ilegal, în cantitate totală de 0,63 grame, ambalată în două pachetele din hârtie, care constituie substanță narcotică, masa indicată a acesteia fiind atribuită la cantități mici, vânzând pachetelele cu marihuană contra sumei de 40 de lei lui Suveica Igor, în cadrul efectuării măsurii speciale de investigații achiziția de control.

Tot ea, urmărind scopul de a-și realiza intenția de înstrăinare a substanțelor narcotice păstrate și obținerii unui profit, pe data de 16.10.2014, aproximativ la ora 19.25, la domiciliul propriu din xxxxx, a înstrăinat ilegal o parte din marihuana pe care o păstra ilegal, în cantitate totală de 1,6 grame, ambalată în patru pachetele din hârtie, care constituie substanță narcotică, masa indicată a acesteia fiind atribuită la cantități mici, vânzând pachetelele cu marihuană contra sumei de 100 de lei, lui Suveica Igor, în cadrul efectuării măsurii speciale de investigații achiziția de control.

Tot ea, urmărind scopul de a-și realiza intenția de înstrăinare a substanțelor narcotice păstrate și obținerii unui profit, pe data de 02.06.2015, aproximativ la ora 15:30, la domiciliul propriu din xxxxx, a înstrăinat ilegal o parte din marihuana pe care o păstra ilegal, în cantitate de 0,227 grame, ambalată într- un pachet din hârtie, care constituie substanță narcotică, masa indicată a acesteia fiind atribuită la cantități mici, vânzând pachetul cu marihuană contra sumei de 20 de lei lui Virlan Dumitru.

Tot ea, urmărind scopul de a-și realiza intenția de înstrăinare a substanțelor narcotice păstrate și obținerii unui profit, pe data de 03.06.2015, aproximativ la ora 16.00, la domiciliul propriu din xxxxx, a înstrăinat ilegal o parte din marihuana pe care o păstra ilegal, în cantitate totală de 3,049 grame, ambalată în unsprezece pachetele din hârtie, care constituie substanță narcotică,

masa indicată a acesteia fiind atribuită la cantități mari, vânzând pachetele cu marihuană contra sumei de 220 de lei lui Melnic Ion, iar cantitatea de substanță narcotică rămasă, marihuană, păstrată în scop de înstrăinare, în cantitate totală de 6,513 grame, care se atribuie la cantități mari, repartizată și ambalată în 20 pachetele din hârtie, a fost ridicată de la ea de la domiciliu la 05.08.2015 în cadrul percheziției efectuate de către angajații Inspectoratului de Poliție Orhei.

3. Nefiind de acord cu sentința, apeluri în numele inculpatei, au declarat:

3.1. Avocatul Steliman Serghei, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care procesul penal în privința Ilonei Putinica să fie încetat pe motivul nulității absolute a actelor de procedură din cauza penală.

În motivarea apelului a invocat că, instanța la examinarea și emiterea sentinței nu a respectat cerințele legii și anume art. 101 Cod procedură penală și nu a dat o apreciere cuvenită probelor administrate la dosar din punctul de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, ignorându-le.

La 06.10.2014, de către SUP a IP Orhei a fost pornită urmărirea penală nr. 2014270633, pe faptul că o perioadă îndelungată de timp Putinica Ilona realizează substanțe narcotice, și anume marihuană la diferite persoane, potrivit elementelor infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. c), f) Cod penal. Ulterior, la 25.08.2015 la cauza penală menționată a fost anexată cauza penală nr. 2015270437, pornită de către IP Orhei la 03.07.2015 în temeiul art. 217 alin. (2) Cod penal, pe faptul depistării substanțelor narcotice la cet. Burduja Iachim.

Odată cu pornirea urmăririi penale „în personam” față de inculpată la 06.10.2014, aceasta a dobândit calitatea procesuală de suspect, calitatea de bănuit fiindu-i acordată abia la 15.12.2015, iar calitatea de învinuit - la 15.03.2016. Astfel, termenul maxim legal de 3 luni, prevăzut de art. 63 Cod de procedură penală, privind menținerea calității de bănuit/suspect a fost încălcat flagrant de către procuror. Cu toate acestea, în perioada 06.10.2014 - 15.12.2015 în privința Ilonei Putinica au fost dispuse și desfășurate măsuri speciale de investigații.

Măsurile speciale de investigație, desfășurate în privința inculpatei, au avut loc înainte de atragerea acesteia în propriul proces penal, contrar art. 63 alin. (1¹) Cod de procedură penală, iar unele au fost dispuse și îndeplinite până la pornirea urmăririi penale, contrar art. 132¹ alin. (1) Cod de procedură penală, prin urmare sunt lovite de nulitate. Astfel, până la pornirea urmăririi penale au fost efectuate următoarele măsuri speciale de investigație: - urmărirea vizuală, autorizată de procuror la 20.06.2014 (anterior pornirii urmăririi penale) și desfășurată cu întocmirea procesului-verbal la 22.07.2014 (vol. I, f.d. 48-49); - achiziția de control, consemnată în procesul-verbal din 09.09.2014, autorizată de către procuror la 08.09.2014 (vol. I, f.d.89-90); achiziția de control, consemnată în procesul-verbal din 15.09.2014, autorizată de către procuror la 15.09.2014

(vol. I, f.d. 98-99); achiziția de control, consemnată în procesul-verbal din 16.10.2014, autorizată de către procuror la 08.10.2014 (vol. I, f.d.109), fără respectarea prevederilor art. 63 alin. (1)¹ Cod de procedură penală.

Astfel, apelantul a considerat că, achizițiile de control au avut menirea de a instiga inculpata la comiterea infracțiunii și agravarea situației acesteia, iar potrivit art. 94 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, în procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești datele care au fost obținute prin provocarea, facilitarea sau încurajarea persoanei la săvârșirea infracțiunii.

Expertizele au fost numite până la acordarea Ilonei Putinica a calității procesuale de bănuț, aceste ordonanțe fiindu-i aduse la cunoștință deja după efectuarea expertizei, prin ce au fost lezate drepturile ei procedurale precum și a fost încălcată procedura dispunerii și efectuării expertizei, urmând a fi declarate nule.

Partea acuzării nu a adus probe concludente privitor la faptul dacă cantitatea celor trei plante de cânepă (ce reprezintă cantități mici), pretinse a fi unicele plante cultivate de inculpată în scop de înstrăinare, ar fi fost aptă să asigure volumul relevant de materie uscată în cantități mari, pe care pretinde procurorul că au fost realizate de către Putinica Ilona.

Acțiunea de urmărire penală - percheziția domiciliului inculpatei la 05.08.2015, autorizată de către judecătorul de instrucție, a fost desfășurată aparent potrivit normelor procedurale penale, însă în conținutul procesului-verbal de percheziție nu este descris modul și locul depistării drogurilor, invocate a fi ridicate în procesul acțiunii de urmărire penală desfășurată.

Potrivit procesului-verbal de consemnare a măsurilor speciale de investigații (supravegherea domiciliului bănuitei), datat cu 24.06.2015, autorizat prin încheierea judecătorului de instrucție din 22.05.2015, măsura a fost efectuată începând cu data de 21.05.2015 și finisată la 20.06.2014, adică acțiunile procesuale au demarat începând cu o zi înainte de a fi autorizate, fapt ce contravine art. 132¹ alin. (1) Cod de procedură penală, iar procesul-verbal este lovit de nulitate absolută. Mai mult, procesul-verbal conține acțiuni de urmărire efectuate la 01.05.2015, adică până la 21.05.2015.

Faptele invocate în episoadele de acuzare nr. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, ce se referă la pretinsa înstrăinare ilegală a drogurilor, au fost atestate cu neglijarea ostentativă a normelor procedurii penale, care condiționează modul de dobândire a acestora și, implicit, legalitatea lor, astfel fiind lovite de nulitate absolută.

Un loc special îi revine modului în care a fost probată pretinsa păstrare în scop de înstrăinare a cantității de 14,159 gr. de cânepă, invocată în episodul nr. 2 al ordonanței de învinuire, cantitate care nu a fost ridicată în procesul percheziției, dar care a fost invocată ca episod separat pentru agravarea

situației inculpatei, referitor la volumul drogurilor, însă acuzatorul de stat nu a adus careva probe vis-a-vis de păstrarea concomitentă a acestei cantități mari de droguri sau cumulativă. Acuzatorul prin supoziție, făcând uz de un simplu calcul matematic, a încriminat inculpatei păstrarea acestei cantități impunătoare de cânepă, procedeu ce contravine art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, deoarece concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 06.02.2016, după acordarea Ilonei Putinica a calității de bănuț, a fost desfășurat cu încălcarea art. 116 alin. (3) Cod de procedură penală.

În procesul-verbal de ridicare (în copie) din 23.06.2014 de la Juravliov S., nu este menționat faptul împachetării și sigilării pachetului cu conținut vegetal de culoare verde fărâmițat omogen, cu miros specific asemănător marihuanei, însă, în raportul de constatare tehnico-științific (în copie) nr. 5584/07.07.2014 este menționat că corpul delict este ambalat într-un pachet de polietilenă, transparent, gura căruia este cusută și legată cu ață de culoare albă, capetele căruia sunt sigilate, integritatea ambalajului și a sigiliului nu sunt deteriorate. Analogic este procedat și în cazul procesului-verbal de ridicare din 27.06.2014 de la Șprag N., în care nu este menționat faptul ridicării și sigilării substanței ridicate, însă, în raportul de constatare tehnico- științific nr. 5573 din 04.07.2014 (în copie) este menționat faptul împachetării și sigilării corpurilor delict prezentate spre examinare, iar integritatea ambalajului și a sigiliului nu sunt deteriorate.

Potrivit procesului-verbal de cercetare la fața locului din 27.06.2014 (în copie), întocmit de polițistul IP Orhei, Pantaz Valentin, de pe carosabilul din preajma gospodăriei xxxxx, au fost depistate și ridicate 2 pachetele cu conținut vegetal, fărâmițat, asemănător cu cânepa. Acestea n-au fost împachetate și sigilate, însă potrivit raportului de constatare tehnico-științific nr. 5552 din 04.07.2014 (anexat în copie), rezultă că pachetele prezentate pentru examinare au fost ridicate de la cet. Mîndrovschi A., fiind împachetate și sigilate, integritatea ambalajului și a sigiliului nefiind deteriorate.

Astfel, lipsa faptului împachetării și sigilării pachetelor ridicate în cadrul acțiunilor desfășurate de către IP Orhei este incontestabil. Însă, pentru examinarea acestora de către specialistul desemnat, pachetele ridicate au fost prezentate, fiind împachetate și sigilate în modul corespunzător normelor procedurale, fapt ce denotă ulterioara împachetare și sigilare a acestora, în afara acțiunilor desfășurate și în lipsa persoanelor de la care se pretind a fi ridicate, ceea ce ridică suspiciuni vis-a-vis de caracterul autentic al conținutului pachetelor. Totodată, maniera înfăptuirii acțiunilor menționate caracterizează intenția obținerii unei condamnări cu orice preț a inculpatei.

În viziunea apelantului, procesul penal în privința inculpatei urma a fi încetat, în lumina jurisprudenței CtEDO, pe motivul încălcării dreptului la un

proces echitabil în raport cu încălcarea termenului de menținere a persoanei în calitate de suspect/bănuțit, prin neglijarea normelor procedurale exprese, pe motivul nulității absolute a actelor de procedură ale căror reparare este imposibilă la judecarea cauzei.

Necătând la faptul că majoritatea argumentelor din apel au fost invocate de avocatul inculpatei în susținerile verbale, instanța în sentință nu s-a expus asupra lor, prin ce au fost încălcate prevederile art. 29 alin. (4) Cod de procedură penală.

3.2. Avocatul Martalog Viorica, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Putinica Ilona să fie achitată pe faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. c), f) Cod penal.

În susținerea apelului a invocat motive similare celor relatate de către avocatul Șteliman Serghei în apelul său, suplimentar indicând că instanța de fond distorsionează datele realității obiective, acțiuni menite să justifice omisiunile vădite ale organului de urmărire penală, prin care s-a lezat inculpatei dreptul la un proces echitabil. Instanța a încercat să interpreteze denaturat momentul dobândirii calității de bănuțit de către inculpată, invocând data emiterii ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuțit - 15 decembrie 2015. În acest sens, invocă instanța despre comiterea de către inculpată a unei infracțiuni prelungite, în raport cu care urmează a fi apreciat momentul recunoașterii în calitate de bănuțit, ezitând să invoce și prevederile art. 30 alin. (2) Cod penal, care prevăd că infracțiunea prelungită se consumă din momentul săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni infracționale. Astfel, în raport cu aprecierea instanței despre o infracțiune prelungită, acuzarea urma să fie înaintată inculpatei cel târziu la 05.11.2015.

Făcând abstracție de la datele urmăririi penale, din momentul conexării cauzelor penale la 25.08.2015, oferindu-i urmăririi penale nr. 2014270633, în ordonanță procurorul a invocat „*in personam*” că autorul infracțiunilor investigate în ambele urmăriri penale este unul și același - Putinica Ilona. Chiar cu începere de la 25.08.2015 termenul înaintării acuzării expira la 25.11.2015, iar inculpata a fost recunoscută formal și repetat în calitate de bănuțit abia la 15.12.2015.

Astfel, maniera instanței de a camufla eșecurile organului de urmărire penală, fără a face referire (din oficiu) la nulitatea măsurilor speciale de investigație ș.a. (invocate amănunțit în pledoarie), are menirea de a favoriza partea acuzării în detrimentul principiului egalității armelor și, în general, al dreptului la un proces echitabil.

Cu referire la comiterea unei infracțiuni prelungite, urmărirea penală în cauza penală nr. 2014270633 a fost pornită „*in personam*”, iar autoritățile aveau obligația pozitivă, în virtutea jurisprudenței CtEDO și legislației naționale, de a acționa cu diligența necesară respectării dreptului inculpatei la un proces

echitabil, atât cu referire la termenul menținerii în calitate de bănuțit, cât și la respectarea modului de dobândire a probelor prin măsuri speciale de investigație.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2018, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței.

5. În urma verificării circumstanțelor de fapt și de drept, cât și a argumentelor apelanților, instanța de apel a ajuns la concluzia că lipsesc careva dubii sau bănuțieli care ar putea pune la îndoială vinovăția inculpatei în comiterea faptelor incriminate, astfel că la acest capitol s-au reținut drept declarative argumentele atât ale inculpatei, cât și ale apărătorilor acesteia cu referire la faptul că învinuirea este formală și nu este confirmată prin probe.

Audiind opiniile participanților la proces și cercetând suplimentar probele administrate de instanța de fond și apreciindu-le din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, călăuzindu-se de propria convingere, Colegiul a conchis că, instanța de fond a stabilit corect starea de fapt, acțiunile inculpatei Putinica Ilona just încadrându-le în dispoziția art. 217¹ alin. (3) lit. c) și f) Cod penal conform indicilor calificativi - *activitatea ilegală privind circulația substanțelor narcotice exprimată prin semănatul, cultivarea de plante care conțin substanțe narcotice sau psihotrope, prelucrarea a astfel de plante fără autorizație, săvârșite în scop de înstrăinare, producere, păstrarea ilegală a substanțelor narcotice, acțiuni săvârșite în scop de înstrăinare, înstrăinarea ilegală a substanțelor narcotice, acțiuni săvârșite în proporții mari, cu utilizarea substanțelor narcotice a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă.*

Cu referire la motivele invocate de apelanți, precum că prima instanță a adoptat soluția incorectă de condamnare a inculpatei, aceasta urmând a fi achitată de sub învinuirea adusă, instanța de apel a constatat că prima instanță nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate în partea recunoașterii vinovăției inculpatei. Instanța de apel a considerat că aceste afirmații ale avocaților în numele inculpatei reprezintă opinia subiectivă a părții apărării, or prima instanță în sentința sa corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției Ilonei Putinica în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. c) și f) Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, dându-le o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală.

Cu referire la afirmația apelanților precum că a fost încălcat termenul de 3 luni de menținere a persoanei în calitate de bănuțit, instanța de apel a indicat că aceasta este în contradicție cu materialele cauzei penale, și anume: conform ordonanței privind recunoașterea în calitate de bănuțit din 15 decembrie 2015, Putinica Ilona a fost recunoscută în calitate de bănuțită pe cauza penală cu

numărul 2014270633, de săvârșirea unei infracțiuni prelungite prevăzută de art. 217¹ alin. (3) lit. a), c) și f) Cod penal, ordonanța fiindu-i adusă la cunoștință la 21 decembrie 2015.

Conform ordonanței de punere sub învinuire din 15 martie 2016, Putinica Ilona a fost pusă sub învinuire incriminându-i comiterea infracțiunii prevăzută de art. 217¹ alin. (3) lit. c) și f) Cod penal, ordonanța fiindu-i adusă la cunoștință la 16 martie 2016.

În acest sens, argumentele apărătorului au fost apreciate de către instanță ca fiind neplauzibile și în contradicție cu materialele cauzei penale, dat fiind faptul că, cauza penală nr. 2015270437 pornită de către IP Orhei la data de 03 iulie 2015 în temeiul art. 217 alin. (2) Cod penal, a fost intentată în privința lui Burduja Iachim și Melnic Ion, fiind încetată prin ordonanța procurorului din 24 iulie 2015.

Respectiv, pe cauza penală nr. 2015270437 pornită de către IP Orhei la 03.07.2015, conexată la cauza penală nr. 2014270633 la 25.08.2015, Putinica Ilona nu a fost recunoscută în calitate de bănuit, deoarece aceasta a fost intentată în privința lui Burduja Iachim și Melnic Ion, în temeiul art. 217 alin. (2) Cod penal, iar Putinica Ilona a fost recunoscută în calitate de bănuit la 15.12.2015, pe cauza penală cu numărul 2014270633 de săvârșirea unei infracțiuni prelungite prevăzută de art. 217¹ alin. (3) lit. a), c) și f) Cod penal și a fost pusă sub învinuire prin ordonanța procurorului din 15.03.2016, adică cu respectarea termenului legal, ordonanța fiindu-i adusă la cunoștință la 16.03.2016, iar argumentele apărătorului precum că Putinica I. a fost pusă sub învinuire de comiterea a 12 episoade, au fost considerate nefondate.

Așadar, Colegiul a indicat că actele procedurale adoptate nu au fost contestate nici de inculpat și nici de avocatul său, în modul stabilit de lege, astfel prezumându-se că au acceptat situația. Deci, instanța de apel a conchis, că din moment ce atât învinuitul cât și avocatul lui, considerându-se afectați într-un drept prevăzut de lege, nu au contestat legalitatea actelor procesuale în modul și termenul stabilit de lege, la finisarea urmăririi penale și luarea de cunoștință cu materialele cauzei, la fel neavând nici o obiecție, n-au depus careva cereri sau demersuri, se prezumă că aceștia au acceptat situația dată și această chestiune nu poate fi pusă în discuție la etapa dată.

Din motivele enunțate, Colegiul a respins argumentele apelanților privind acțiunile organului de urmărire penală ca fiind neîntemeiate.

Referindu-se la pedeapsa stabilită inculpatei, Colegiul a menționat că instanța de fond, la acest capitol, a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, acesteia aplicându-i-se o pedeapsă corectă, echitabilă și legală, cu acordarea eficienței prevederilor art. 6, 7, 61, 75 - 77 Cod penal.

Analizând în ansamblu circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatei, luând în considerație că aceasta a comis o infracțiune gravă, fiind anterior

condamnată pentru infracțiuni similare, nu este angajată în câmpul muncii, la locul de trai se caracterizează negativ, și deși are trei copii minori la întreținere, instanța a concluzionat că inculpata poate fi reeducată și corectată doar prin aplicarea pedepsei privative de libertate, deoarece pedeapsa aplicată anterior în privința acesteia, nu și-a atins scopul, și respectiv scopul educativ și preventiv al pedepsei poate fi atins doar prin izolarea inculpatei de societate.

6. Împotriva hotărârilor emise de către instanțele de fond, recurs ordinar în numele inculpatei a declarat avocatul Pavlov Victor, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Putinica Ilona să fie achitată de sub învinuirea înaintată în baza art. 217¹ alin. (3) lit. c), f) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește semnele componenței de infracțiune.

În susținerea recursului a invocat:

- decizia instanței de apel este una incompletă, nefiind oferit răspuns la toate motivele importante invocate în sprijinul apărării, iar nemotivarea unei hotărâri judecătorești încalcă dreptul părților la un proces echitabil garantat de art. 6 CEDO;

- instanța de apel în decizie a reținut toate argumentele invocate în rechizitoriu de către partea acuzării, fără a recurge la o încadrare juridică corespunzătoare faptelor comise de Putinica Ilona, astfel nu a asigurat desfășurarea unui proces echitabil în cauza respectivă și nu a oferit o argumentare motivată deciziei pe care se întemeiază soluția;

- instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că măsurile speciale de investigație, desfășurate în privința inculpatei, au avut loc înainte de atragerea acesteia în propriul proces penal, contrar art. 63 alin. (1¹) Cod de procedură penală, iar unele au fost dispuse și îndeplinite până la pornirea urmăririi penale, contrar art. 132¹ alin. (1) Cod de procedură penală;

- partea acuzării nu a adus probe concludente privitor la faptul dacă cantitatea celor trei plante de cânepă, pretinse a fi unicele plante cultivate de inculpată în scop de înstrăinare, ar fi fost aptă să asigure volumul relevant de materie uscată în cantități mari, pe care pretinde acuzatorul de stat că au fost realizate de către Putinica Ilona;

- în conținutul procesului-verbal de percheziție la domiciliul inculpatei la 05.08.2015, nu este descris modul și locul depistării drogurilor, invocate a fi ridicate în procesul acțiunii de urmărire penală desfășurată, lipsește mențiunea că acestea au fost împachetate și sigilate, ceea ce a creat riscul unei posibile substituiri sau suplinirea acestora;

- fiind vizată într-un proces penal, chiar începând cu 05.08.2015, inculpata a fost în incertitudine vis-a-vis de calitatea sa și soarta în cadrul urmăririi penale deoarece calitatea de bănuț i-a fost acordată abia la 15.12.2015, iar învinuirea i-a fost înaintată la 15.03.2016, astfel procesul penal în privința Ilonei Putinica urmează a fi încetat, în lumina jurisprudenței CtEDO, fiind încălcat

dreptul la un proces echitabil în raport cu încălcarea termenului de menținere a persoanei în calitate de suspect/bănuیت prin neglijarea normelor procedurale exprese;

- potrivit procesului-verbal de consemnare a măsurilor speciale de investigații (supravegherea domiciliului bănuitei) datat cu 24.06.2015, autorizat prin încheierea judecătorului de instrucție din 22.05.2015, „măsura a fost efectuată începând cu data de 21.05.2015 și finisată la data de 20.06.2016. Așadar acțiunile procesuale au demarat începând cu o zi înainte de a fi autorizate, fapt ce contravine art. 132¹ alin. (1) Cod de procedură penală, iar procesul-verbal este lovit de nulitate absolută, acesta conținând și acțiuni de urmărire penală efectuate la 01.05.2015, adică până la 21.05.2015;

- procesul-verbal menționat se referă la episoadele de acuzare nr. 10, 11, măsurile speciale de investigații fiind efectuate contrar art. 63 alin. (1¹) Cod de procedură penală, înainte de atragerea inculpatei în procesul penal. De asemenea acest proces-verbal a fost semnat doar de un agent al IP Orhei, Colesnic, pe când în procesul desfășurării măsurii speciale de investigație au participat colaboratorii Pantaz, Strașnei și Ichizli, a căror semnături lipsesc;

- un loc special îi revine modului în care a fost probată pretinsa păstrare în scop de înstrăinare a cantității de 14,159 gr. de cânepă, invocată în episodul nr. 2 al ordonanței de învinuire, cantitate care nu a fost ridicată în procesul percheziției, dar care a fost invocată ca episod separat pentru agravarea situației inculpatei, referitor la volumul drogurilor, însă acuzatorul de stat nu a adus careva probe vis-a-vis de păstrarea concomitentă a acestei cantități mari de droguri sau cumulativă. Acuzatorul, prin supoziție, făcând uz de un simplu calcul matematic, a încriminat inculpatei păstrarea acestei cantități impunătoare de cânepă, procedeu ce contravine art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, deoarece concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri;

- procesul-verbal de consemnare a măsurii speciale de investigație din 22.07.2014, care atestă episoadele de acuzare nr. 4,5,6, este lovit de nulitate deoarece măsura specială a fost desfășurată contrar art. 132¹ alin. (1) Cod de procedură penală, până la pornirea urmăririi penale;

- recunoașterea persoanei după fotografie, acțiune desfășurată la 06.02.2016, a fost desfășurată cu încălcarea art. 116 alin. (3) Cod de procedură penală, care prescrie că persoana care trebuie recunoscută este prezentată celui care urmează să o recunoască în afara spațiului vizibilității celui care urmează a fi recunoscut, împreună cu cel puțin 4 asistenți procedurali de același sex, asemănători la exterior;

- în speță, prezentarea persoanei spre recunoaștere nu era imposibilă, bănuita fiind prezentă la orice citare a organului de urmărire penală, cu toate acestea OUP neținând cont de prevederile art. 116 alin. (6) Cod de procedură penală, a dispus recunoașterea persoanei după fotografie;

- în procesele-verbale de ridicare din 23.06.2014 și 27.06.2014 de la Juravliov S. și Șprag N., nu este menționat faptul împachetării și sigilării pachetelor cu substanțele ridicate, însă, în rapoartele de constatare tehnico-științifice nr. 5573 din 04.07.2014 și nr. 5584 din 07.07.2014, este menționat faptul împachetării și sigilării corpurilor delictate prezentate spre examinare, iar integritatea ambalajului și a sigiliului nu sunt deteriorate.

- potrivit procesului-verbal de cercetare la fața locului din 27.06.2014 (în copie), întocmit de polițistul IP Orhei, Pantaz Valentin, de pe carosabilul din preajma gospodăriei xxxxx, au fost depistate și ridicate 2 pachetele cu conținut vegetal, fărâmițat, asemănător cu cânepa. Acestea n-au fost împachetate și sigilate, însă potrivit raportului de constatare tehnico-științific nr. 5552 din 04.07.2014 (anexat în copie), rezultă că pachetele prezentate pentru examinare au fost ridicate de la cet. Mîndrovschi A., fiind împachetate și sigilate, integritatea ambalajului și a sigiliului nefiind deteriorate.

- lipsa faptului împachetării și sigilării pachetelor ridicate în cadrul acțiunilor desfășurate de către IP Orhei este incontestabil. Însă, pentru examinarea acestora de către specialistul desemnat, pachetele ridicate au fost prezentate, fiind împachetate și sigilate în modul corespunzător normelor procedurale, fapt ce denotă ulterioara împachetare și sigilare a acestora, în afara acțiunilor desfășurate și în lipsa persoanelor de la care se pretind a fi ridicate, ceea ce ridică suspiciuni vis-a-vis de caracterul autentic al conținutului pachetelor. Totodată, maniera înfăptuirii acțiunilor menționate caracterizează intenția obținerii unei condamnări cu orice preț a inculpatei;

- instanța de judecată distorsionează datele realității obiective, acțiuni menite să justifice omisiunile vădite ale organului de urmărire penală, prin care s-a lezat inculpatei dreptul la un proces echitabil. Instanța a încercat să interpreteze denaturat momentul dobândirii calității de bănuț de către inculpată, invocând data emiterii ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț - 15.12.2015. În acest sens, invocă instanța despre comiterea de către inculpată a unei infracțiuni prelungite, în raport cu care urmează a fi apreciat momentul recunoașterii în calitate de bănuț, ezitând să invoce și prevederile art. 30 alin. (2) Cod penal, care prevede că infracțiunea prelungită se consumă din momentul săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni infracționale. Astfel, în raport cu aprecierea instanței despre o infracțiune prelungită, acuzarea urma să fie înaintată inculpatei cel târziu la 05.11.2015;

- făcând abstracție de la datele urmăririi penale, din momentul conexării cauzelor penale la 25.08.2015, oferindu-i urmăririi penale nr. 2014270633, în ordonanță procurorul a invocat „in personam” că autorul infracțiunilor investigate în ambele urmăriri penale este unul și același - Putinica Ilona. Chiar cu începere de la 25.08.2015 termenul înaintării acuzării expira la 25.11.2015, iar inculpata a fost recunoscută formal și repetat în calitate de bănuț abia la 15.12.2015;

- cu referire la comiterea unei infracțiuni prelungite, urmărirea penală în cauza penală nr. 2014270633 a fost pornită „in personam”, iar autoritățile aveau obligația pozitivă, în virtutea jurisprudenței CtEDO și legislației naționale, de a acționa cu diligența necesară respectării dreptului inculpatei la un proces echitabil, atât cu referire la termenul menținerii în calitate de bănuït, cât și la respectarea modului de dobândire a probelor prin măsuri speciale de investigație;

- instanța de apel, contrar prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, judecând apelul a ajuns neîntemeiat la concluzia că acțiunile inculpatei urmează a fi încadrate în baza art. 217¹ alin. (3) lit. c), f) Cod penal, or niciuna din probele invocate de către acuzatorul de stat și admise de către instanță, nu confirmă faptul că Putinica Ilona a comis infracțiunea incriminată ei;

- dispozitivul deciziei instanței de apel vine în contradicție cu circumstanțele de fapt și de drept pe motiv că instanța nu a argumentat și nu a deschis în detaliu realizarea modalităților normative pe fiecare episod infracțional;

- prin probele administrate la materialele cauzei, se indică la încercarea de provocare continuă la comiterea infracțiunii, ce contravine prevederilor art. 94 alin. (1) Cod de procedură penală, iar hotărârea contestată este contrară practicii uniformizate a Curții de la Strasbourg.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 22 ianuarie 2019, a fost admis recursul declarat, fiind casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

8. Instanța de recurs a reținut că, instanța de apel a argumentat general faptul că, probele respective confirmă vinovăția inculpatei, fără să aprecieze fiecare probă în parte și să-și expună punctul său de vedere asupra fiecăreia și asupra admisibilității sau inadmisibilității acestora, contrar prevederilor art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală care stipulează că fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, or instanța de apel urma să cerceteze minuțios aspectele învinuirii înaintate Ilonei Putinica și să-și argumenteze corespunzător concluziile trasate pe marginea alegațiilor expuse de părți.

În speță, instanța de apel și-a întemeiat decizia pe probele din dosar, care, doar în parte au fost verificate și consemnate în procesul verbal al ședinței de judecată. Astfel, se constată că deși au fost puse la baza deciziei de condamnare a inculpatei, aceste materiale nu au fost cercetate în ședința de judecată, și anume: procesul-verbal de percheziție corporală a lui Burduja Iachim (f.d. 149-150, vol.I); raportul de autosesizare despre comiterea unei presupuse infracțiuni, întocmit la 03.06.2015 (f.d. 8, vol. II); raportul de constatare tehnico-științifică nr. 5859, întocmit la 16.06.2015 (f.d. 21-24, vol. II); declarațiile prezentate de către bănuïții Burduja Iachim și Melnic Ion în cauza penală

nr.2015270437 (f.d. 13,18, vol. II); procesul - verbal de percheziție întocmit pe data de 05.08.2015 (f.d. 54-55, vol. II); raportul de expertiză chimică nr.8033 de la 24.08.2015 (f.d. 63-68, vol. II), or după cum s-a menționat, instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile sale pe probele cercetate de instanța de fond dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost reflectate în procesul-verbal al ședinței de judecată.

Astfel, instanța de recurs a constatat că, pronunțându-se asupra motivelor invocate în apeluri, instanța de apel face doar o copiere a sentinței instanței de fond, fără a analiza punctual criticile celor doi apelanți și fără a da o nouă apreciere probelor administrate în cauza penală, or instanța de apel având dreptul să reformeze sentința atacată, apriori a mers pe ideea preconcepută a instanței de fond care a statuat asupra vinovăției inculpatei, limitându-se doar la o motivare generală și pe alocuri repetată, fiind una confuză și fără o argumentare concretă, și la constatarea faptului că probele sunt pertinente, concludente și dovedesc vinovăția Ilonei Putinica de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. c), f) Cod penal, or potrivit art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Instanța de apel a făcut o motivare generală și insuficientă, indicând că inculpata personal sau prin intermediul avocatului, urma să exercite dreptul invocării nulităților în procesul penal, în conformitate cu prevederile art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală.

În atare situație, instanța de recurs a considerat, că decizia instanței de apel contravine prevederilor art. 414, 417, 419 Cod de procedură penală.

Reieșind din cele expuse, instanța de recurs a ajuns la concluzia că, cele enunțate cad sub incidența pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și nu pot fi corectate în instanța de recurs, urmând a admite recursul declarat, cu casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2019, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința.

10. Instanța de apel a indicat că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatei Putinica Ilona, care a fost dovedită, dând faptelor săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

În viziunea instanței de apel, cu toate că inculpata Putinica Ilona nu recunoaște vina, vinovăția acesteia în comiterea infracțiunii imputate se confirmă prin următoarea sistemă de probe analizate și apreciate de instanța de apel, prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, cum ar fi: declarațiile martorilor Colesnic Ig., Lupașco V., Maxim I., Nița A., Pantaz V., Suveica I. și prin materialele cauzei: conținutul procesului - verbal de

recunoaștere a persoanei după fotografie din 06.02.2016 (f.d.39-40 vol. I); conținutul procesului - verbal de consemnare a rezultatelor urmăririi vizuale a bănuitei Putinica Iona, întocmit la 22.07.2014 (f.d.49 vol.I); copiile următoarelor acte procedurale întocmite în cadrul unor cauze contravenționale: copia raportului de autosesizare despre comiterea unei contravenții, întocmit de către ofițerul de investigații al IP Orhei Valentin Pantaz, înregistrat la 23.06.2014 în Registrul - 2 al Inspectoratului de Poliție Orhei cu numărul 3968, copia declarațiilor prezentate de către contravenientul Juravliov Sergiu în cadrul cauzei contravenționale, copia procesului verbal de ridicare întocmit la 23.06.2014 de către ofițerul de investigații al IP Orhei Valentin Pantaz, copia raportului de constatare tehnico-științifică nr.5584, întocmit la 07.07.2014; copia extrasului din Registrul de Stat al Populației ce conține informațiile despre identitatea lui Juravliov Sergiu; copia procesului verbal cu privire la contravenție întocmit pe data de 10.07.2014, copia raportului de autosesizare despre comiterea unei contravenții, întocmit de către ofițerul de investigații al IP Orhei Igor Colesnic, înregistrat la 24.06.2014 în Registrul-2 al Inspectoratului de Poliție Orhei cu numărul 4005; copia declarațiilor prezentate de către contravenientul Juravliov Sergiu în cadru cauzei contravenționale; copia procesului verbal de cercetare la fața locului întocmit la 24.06.2014 de către ofițerul de investigații al IP Orhei Valentin Pantaz; copia raportului de constatare tehnico-științifică nr.5552, întocmit la 04.07.2014; copia extrasului din Registrul de Stat al Populației; copia raportului de autosesizare despre comiterea unei contravenții, întocmit de către ofițerul de investigații al IP Orhei Victor Colța, înregistrat la 28.06.2014 în Registrul-2 al Inspectoratului de Poliție Orhei cu numărul 4080; copia declarațiilor prezentate de către contravenientul Șpag Nicolai în cadrul cauzei contravenționale; copia procesului verbal ridicare întocmit la 27.06.2014 de către ofițerul de investigații al IP Orhei Igor Colesnic; copia raportului de constatare tehnico-științifică nr.5573 întocmit la 04.07.2014; copia extrasului din Registrul de Stat al Populației ce conține informațiile despre identitatea lui Șpag Nicolai; copia procesului verbal cu privire la contravenție întocmit pe data de 08.07.2014; conținutul procesului - verbal de consemnare a rezultatelor achiziției de control întocmit la 09.09.2014 (f.d.90-91 vol. I); conținutul Raportului de constatare tehnico-științifică nr.7222, întocmit la 18.09.2014, (f.d.94- 95 vol.I); conținutul procesului - verbal de consemnare a rezultatelor achiziției de control întocmit la 15.09.2014 (f.d.99-100 vol. I); conținutul Raportului de constatare tehnico-științifică nr.8340, întocmit la 24.09.2014 (f.d.130- 104 vol. I); conținutul procesului - verbal de consemnare a rezultatelor achiziției de control întocmit la 16.10.2014 (f.d.107-109 vol. I); conținutul Raportului de expertiză chimică nr.8831, întocmit la 03.11.2014, (f.d.115-117 vol. I); conținutul procesului - verbal de consemnare a rezultatelor supravegherii domiciliului lui Putinica Iona amplasat xxxxx, cu utilizarea mijloacelor tehnice ce asigură înregistrarea, întocmit la 24.06.2015 (f.d.124 - 133

vol. I); conținutul procesului - verbal de percheziție corporală a lui Vîrlan Dumitru, întocmit pe data de 02.06.2015 (f.d.135 vol. I); copiile următoarelor acte procedurale întocmite în cadrul unor cauze contravenționale: copia raportului de autosesizare despre comiterea unei contravenții, întocmit de către ofițerul de investigații al IP Orhei Oleg Cartavîh înregistrat la 02.06.2015 în Registrul-2 al Inspectoratului de Poliție Orhei cu numărul 3527; copia încheierii întocmite pe data de 23.06.2015; conținutul procesului - verbal de percheziție corporala a lui Burduja Iachim (f.d.149-150 vol. I); conținutul Raportului de autosesizare despre comiterea unei presupuse infracțiuni, întocmit la 03.06.2015 de către ofițerul de investigații al IP Orhei Valentin Pantaz (f.d.8 vol. II); conținutul Raportului de constatare tehnico - științifică nr.5859, întocmit la 16.06.2015 (f.d.21-24 vol. II); conținutul declarațiilor prezentate de către bănuții Burduja Iachim și Melnic Ion în cauza penală nr.2015270437 (f.d.13, 18 vol. II); conținutul procesului - verbal de percheziție întocmit pe data de 05.08.2015 (f.d.54-55 vol. II); conținutul Raportului de expertiză chimică nr.8033 de la 24.08.2015 (f.d.63-68 vol. II); corpurile delictive (f.d.65, 76, 87, 118 vol. I; f.d.27, 71 vol. II).

Instanța de apel a considerat că, instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, care în ansamblu, dovedesc fără echivoc vinovăția inculpatei Putinica Ilona a infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin.(3) lit. c) și f) Cod penal, conform indicilor calificativi - *activitatea ilegală privind circulația substanțelor narcotice exprimată prin semănatul, cultivarea de plante care conțin substanțe narcotice sau psihotrope, prelucrarea a astfel de plante fără autorizație, săvârșite în scop de înstrăinare, producere, păstrarea ilegală a substanțelor narcotice, acțiuni săvârșite în scop de înstrăinare, înstrăinarea ilegală a substanțelor narcotice, acțiuni săvârșite în proporții mari, cu utilizarea substanțelor narcotice a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă.*

Instanța de apel a respins ca nefondat argumentul apărării, precum că inculpata nu a recunoscut vinovăția la nici o etapă a procesului penal, motiv pentru care urmează a fi achitat, or, nerecunoașterea vinovăției este un drept al inculpatei, însă nu o circumstanță ce determină soluția de achitare a acestora.

În viziunea instanței de apel, corect instanța de fond a apreciat critic declarațiile inculpatei Putinica Ilona, calificându-le drept neveridice și date cu scopul evitării răspunderii penale, or, acestea se contrazic prin întregul sistem de probe cercetate în instanța de fond, care combat în întregime versiunea inculpatei, și anume instanța cu certitudine a constatat faptul că inculpata Putinica Ilona a practicat activitatea ilegală privind circulația substanțelor narcotice exprimată prin semănatul, cultivarea de plante care conțin substanțe narcotice sau psihotrope, prelucrarea a astfel de plante fără autorizație, săvârșite în scop de înstrăinare, producere, păstrarea ilegală a substanțelor

narcotice, acțiuni săvârșite în scop de înstrăinare, înstrăinarea ilegală a substanțelor narcotice, acțiuni săvârșite în proporții mari, cu utilizarea substanțelor narcotice a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă, situație de fapt pe care aceasta nu a contestat-o.

Totodată, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiate concluziile instanței de fond potrivit cărora găsește drept neîntemeiată ipoteza lansată de inculpată, precum că ea nu a păstrat și nici nu a comercializat nimănui substanțe narcotice, acestea fiind în contradicție cu materialele cauzei penale și anume: procesul - verbal de percheziție întocmit pe data de 05.08.2015, conform căruia în gospodăria amplasată în xxxxx, în care locuiește Putinica Ilona a fost depistată masă vegetală uscată fărâmițată asemănătoare cu marihuana, ambalată în 20 de pachetele din hârtie, un fragment de butelie din masă plastică și două dopuri din staniol cu depuneri de culoare cafenie și trei plante verzi asemănătoare cu cânepă; raportul de expertiză chimică nr.8033 de la 24.08.2015, din conținutul căruia rezultă, că masa vegetală ridicată pe data de 05.08.2015, în cadrul percheziției, din domiciliul lui Putinica Ilona, ambalată în 20 de pachetele din hârtie, constituie marihuană uscată, care se atribuie la substanțele narcotice neutilizate în scopuri medicale, cu masa totală de 6,513 grame, că cele trei plante verzi ridicate în aceeași zi din aceeași gospodărie constituie plante de cânepă, care se atribuie la plantele cu conținut narcotic, și că depunerile de culoare neagră de pe pereții interiori ai fragmentului de butelie din masă plastică și de pe cele două dopuri din foiță de staniol, ridicate în cadrul aceleiași percheziții, constituie rășină de cannabis, care se atribuie la substanțele narcotice neutilizate în scopuri medicale, în cantitate de 0,474 grame; declarațiile martorului Suveica Igor, care în ședința de judecată a instanței de fond a declarat că în anii 2013 - 2016, a procurat cânepă de la Putinica Ilona; declarațiile martorilor - colaboratori ai Inspectoratului de Poliție Orhei care au indicat că în urma măsurilor speciale de investigație au stabilit că Putinica Ilona realizează substanță narcotică ambalată în pachetele de hârtie.

Afirmația apărătorul inculpatei precum că, a fost încălcat termenul de 3 luni de menținere a persoanei în calitate de bănuit pe unul din episoade se denotă a fi în contradicție cu materialele cauzei penale și anume: conform ordonanței privind recunoașterea în calitate de bănuit din 15 decembrie 2015, (f.d.45 vol.I), Putinica Ilona la data de 15 decembrie 2015 a fost recunoscută în calitate de bănuit pe cauza penală cu numărul 2014270633 de săvârșirea unei infracțiuni prelungite prevăzută de art.2171 alin.(3) lit. a), c) și f) Cod penal, ordonanța fiindu-i adusă la cunoștință la data de 21 decembrie 2015. Conform ordonanței de punere sub învinuire din 15 martie 2016 (f.d.97 vol.II), Putinica Ilona la data de 15 martie 2016 a fost pusă sub învinuire încriminându-i-se comiterea infracțiunii prevăzută de art.2171 alin.(3) lit. c) și f) Cod penal, ordonanța fiindu-i adusă la cunoștință la data de 16 martie 2016.

În context, argumentele apărătorului au fost apreciate ca fiind neplauzibile

și în contradicție cu materialele cauzei penale, dat fiind faptul că cauza penală nr.2015270437 pornită de către IP Orhei la data de 03 iulie 2015 în temeiul art.217 alin.(2) Cod penal, a fost intentată în privința lui Burduja Iachim și Melnic Ion, fiind încetată prin ordonanța procurorului din 24 iulie 2015 (f.d.40 vol. II).

Respectiv, pe cauza penală nr.2015270437 pornită de către IP Orhei la data de 03 iulie 2015, conexată la cauza penală nr.2014270633 la data de 25.08.2015, Putinica Ilona nu a fost recunoscută în calitate de bănuît, aceasta fiind intentată în privința lui Burduja Iachim și Melnic Ion, în temeiul art. 217 alin.(2) Cod penal, iar Putinica Ilona a fost recunoscută în calitate de bănuît din 15 decembrie 2015, (f.d.45 vol. I), pe cauza penală cu numărul 2014270633 de săvârșirea unei infracțiuni prelungite prevăzută de art.217¹ alin.(3) lit. a), c) și f) Cod penal și a fost pusă sub învinuire prin ordonanța procurorului din 15 martie 2016 (f.d.97 vol. II), adică cu respectarea termenului legal, încriminându-i comiterea infracțiunii prevăzută de art. 217¹ alin. (3) lit. c) și f) Cod penal, ordonanța fiindu-i adusă la cunoștință la data de 16 martie 2016. În context, Putinica Ilona a săvârșit o infracțiune prelungită și sunt nefondate argumentele apărătorului precum că Putinica Ilona a fost pusă sub învinuire de comiterea a 12 episoade.

Totodată, în prezența acestor circumstanțe, instanța de apel a respins ca neîntemeiate afirmațiile avocaților în numele inculpatei Putinica Ilona, cu privire la necesitatea încetării procesului penal în privința lui Putinica Ilona pe motivul nulității absolute a actelor de procedură din cauza penală.

Instanța de apel a reținut că, Putinica Ilona, personal sau prin intermediul apărătorului, urma să-și exprime acest dezacord prin modalitățile instituite prin lege - prin înaintarea plângerii în modul prevăzut de art. 298 Cod de procedură penală și, în cazul dezacordului cu rezultatul examinării plângerii, cu exercitarea dreptului prevăzut la art. 299¹ Cod de procedură penală, acțiuni care nu au fost exercitate în cauză.

La fel, instanța de apel indicând că, actele procedurale adoptate nu au fost contestate nici de inculpată și nici de avocatul său, în modul stabilit de lege, prezumându-se că au acceptat situația. Deci, instanța de apel a conchis, că din moment ce atât inculpata, cât și avocatul acesteia, considerându-se afectați într-un drept prevăzut de lege, nu au contestat legalitatea actelor procesuale în modul și termenul stabilit de lege, la finisarea urmăririi penale și luarea de cunoștință cu materialele cauzei, la fel nu au avut nici o obiecție asupra actelor menționate, n-au depus careva cereri sau demersuri, prezumându-se că au acceptat situația dată, această chestiune nici nu poate fi pusă la etapa dată.

Instanța de apel a menționat, că neinvocarea nulității relative în termenul prevăzut de lege atrage tardivitatea excepției de nulitate, care nu mai poate fi cerută în altă etapă a procesului penal.

Din motivele enunțate, instanța de apel a respins argumentele apelanților

privind acțiunile organului de urmărire penală ca fiind neîntemeiate, iar erorile de drept, invocate în cererea deferită prezentei examinări, nu s-au adevărit.

În opinia instanței de apel, poziția inculpatei Putinica Ilona este una flexibilă, care conține informații divergente, ceea ce denotă cert vinovăția acesteia în comiterea infracțiunii imputate.

De asemenea, instanța de apel a apreciat ca fiind veridice declarațiile martorilor Colesnic Igor, Lupașco Victor, Maxim Ion, Nița Ala, Pantaz Valentin cât și Suveica Igor, deoarece aceștia au fost preîntâmpinați de răspunderea ce o poartă în baza art.312 Cod penal, pentru declarații mincinoase sau cu bună știință false când au dat declarații pe marginea faptelor ce au avut loc, iar temeiuri ce ar dovedea caracterul neveridic al acestora nu s-au constatat.

Mai mult ca atât, instanța de apel a subliniat că în cadrul ședințelor judecătorești nu au fost stabilite temeiuri de a considera că declarațiile martorilor Colesnic Igor, Lupașco Victor, Maxim Ion, Nița Ala, Pantaz Valentin cât și Suveica Igor sunt neveridice sau poartă un caracter defăimător, sau de răzbunare în privința inculpatei Putinica Ilona.

Prin urmare în speță, coroborând declarațiile martorilor cu cele ale inculpatei, instanța de apel a constatat că Putinica Ilona încearcă să minimalizeze acțiunile pe care le-a întreprins și efectele acestora în vederea excluderii caracterului penal al acțiunilor întreprinse, explicând într-un mod justificativ circumstanțele petrecute, declarații pe care instanța de apel le respinge.

Instanța de apel a stabilit că, prezența în acțiunile inculpatei atât a elementelor care caracterizează latura obiectivă a infracțiunilor imputate, cât și a celor care caracterizează latura subiectivă a acestor infracțiuni, a fost dovedită prin materialele cauzei acumulate în cadrul urmăririi penale, examinate în cadrul ședințelor judecătorești, care au fost verificate și cercetate în cadrul examinării cauzei de către instanța de apel, dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunilor imputate.

Instanța de judecată a menționat că, în speța dată nu a avut loc o „provocare” sau „instigare” la săvârșirea infracțiunii de către inculpată din partea organelor de drept.

În concluzie, instanța de apel a apreciat că, acțiunile colaboratorilor de poliție nicidecum nu au avut efectul unei provocări și instigări la săvârșirea infracțiunii imputate în prezenta cauză penală din partea autorităților statului, ci dimpotrivă, organul de urmărire penală a administrat probe care indică că infracțiunea ar fi fost săvârșită și fără intervenția organelor de drept, motiv pentru care se resping ca nefondate solicitările înaintate de avocatul în numele inculpatei cu privire la achitarea lui Putinica Ilona.

Vinovăția inculpatei Putinica Ilona în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 2171 alin. (3) lit. c), f) Cod penal, a fost dovedită pe deplin în baza probelor prezentate la cauza penală care demonstrează vinovăția inculpatului în afara

oricărui dubiu rezonabil.

Referitor la individualizarea pedepsei, instanța de apel a reținut, că, Putinica Ilona, la locul de trai se caracterizează nesatisfăcător (f.d.85 vol. II), la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află (f.d.84 vol. II), anterior a fost condamnată: prin sentința Judecătorei Orhei din 11 martie 2010, în baza art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și în baza art.96 alin.(1) Cod penal cu amânarea executării pedepsei până la împlinirea de către copilul minor al acesteia - fiul Putinica Said, a.n.01.01.2010, a vârstei de 8 ani, adică până la 01 ianuarie 2018, (f.d.74-75 vol. II); prin sentința Judecătorei Orhei din 24 iunie 2011, în baza art.217 alin.(2) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen 1 an, în temeiul art.85, pentru cumul de sentințe, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă închisoare de un termen de 3 ani 3 luni și în baza art.96 Cod penal cu amânarea executării pedepsei până la împlinirea de către copilul minor al acesteia - fiul xxxxx, până la 01 ianuarie 2018, (f.d.76 vol.II); prin sentința Judecătorei Orhei din 29 aprilie 2013, în baza art.217¹ alin.(3) lit. f) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen 3 ani 6 luni, fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, în temeiul art.85 alin.(1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă 4 ani 10 luni, fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate și în baza art.96 alin.(1) Cod penal cu amânarea executării pedepsei până la împlinirea de către copilul minor al acesteia - fiul xxxxx, adică până la 01 ianuarie 2018, (f.d.79-82 vol. II).

Instanța de apel a menționat că, inculpata a săvârșit infracțiunea în perioada anilor 2014 - 2015, iar art. 34 alin.(5) Cod penal, care ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea, a fost modificat prin Legea nr.163 din 20 iulie 2017, în vigoare din 20 decembrie 2017, textul legii fiind completat cu litera b1) cu următorul cuprins: „b¹) pentru infracțiunile pentru care condamnarea a fost cu amânarea executării pedepsei și dacă aceasta nu a fost anulată și persoana nu a fost trimisă să execute pedeapsa în închisoare”.

Deoarece inculpata Putinica Ilona a comis infracțiunea, după ce la data de 29 aprilie 2013 a fost condamnată prin sentința Judecătorei Orhei în baza art. 217¹ alin.(3) lit. f) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen 3 ani 6 luni, fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, în temeiul art. 85 alin.(1), pentru cumul de sentințe, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă 4 ani 10 luni, fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate și în baza art.96 alin.(1) Cod penal cu amânarea executării pedepsei până la împlinirea de către copilul minor al acesteia - fiul Putinica Said, xxxxx, a vârstei de 8 ani, adică până la 01 ianuarie 2018, pedeapsa acesteia urmează a fi stabilită conform art.85 Cod penal - aplicarea pedepsei în cazul unui cumul de

sentințe.

Analizând în ansamblu circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatei, luând în considerație că inculpata a comis o infracțiune gravă, fiind anterior condamnată pentru infracțiuni similare, nu este angajată în câmpul muncii, la locul de trai se caracterizează negativ, deși are trei copii minori la întreținere, instanța a concluzionat că inculpata poate fi reeducată și corectată doar prin aplicarea pedepsei privative de libertate, deoarece pedeapsa aplicată anterior în privința inculpatei Putinica Ilona, ce are drept scop de a influența inculpata de a-și revizui atitudinea față de valorile sociale și comportamentul față de membrii societății, nu și-a atins scopul, fiind amânată executarea acesteia și, respectiv, scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate pentru corectarea inculpatei Putinica Ilona poate fi atins doar prin izolarea ei de societate.

Astfel, circumstanțele cauzei în ansamblu denotă faptul că este necesar de a aplica inculpatei pedeapsa închisorii în limita sancțiunii normei penale nominalizate, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitatea legată de gestionarea substanțelor narcotice, etnobotanice și psihotrope pe termen de cinci ani.

11. Împotriva deciziei a declarat recurs ordinar avocatul Bodnariuc A. în numele inculpatei, care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat:

- probele prezentate de către acuzare nu demonstrează comiterea de către Putinica I. a infracțiunii incriminate. Instanța de apel a ignorat prevederile Codului de procedură penală, la examinarea cauzei penale date;

- decizia este una incompletă, deoarece nu oferă răspuns la toate motivele importante invocate în sprijinul apărării, iar nemotivarea unei hotărâri judecătorești încalcă dreptul părților la un proces echitabil, garantat de art.6 alin. 1 CEDO;

- modalitatea de motivare a soluției denotă faptul, că instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art, 414 Cod de procedură penală și art. 417 Cod de procedură penală, hotărârea fiind motivată insuficient;

- nu a asigurat desfășurarea unui proces echitabil în cauza respectivă, nu a oferit o argumentare motivată deciziei pe care se întemeiază soluția, hotărârea fiind adoptată contrar prevederilor art.6 alin. 1 și 3 CEDO. La caz, instanța de apel a reținut toate argumentele invocate în rechizitoriu de către partea acuzării, fără a recurge la o încadrare juridică corespunzătoare faptelor comise de către Putinica I.;

- este evident faptul că, motivând decizia, instanța de apel pur și simplu a copiat motivația instanței de fond, care la rândul său a copiat rechizitoriul, ba mai mult, a inclus în decizia ceea ce nu are nimic comun cu cauza Putinica Ilona și anume punerea în circulație banilor falși;

- instanța de apel nu s-a expus sau s-a expus superficial asupra motivelor din cererea de apel a avocaților cu privire la nulitatea actelor procesuale a organului de urmărire penală și omiterea termenului de 3 luni de înaintarea acuzării lui Putinica Ilona (prin prisma Hotărârii Curții Constituționale nr 26 din 23.11.2010);

- instanța de apel, la examinarea apelurilor, nu a verificat legalitatea și temeinicia sentinței atacate prin prisma prevederilor legale, prematur ajungând la concluzia de menținere a sentinței;

- asupra motivelor invocate în apel de către avocații Șteliman S. și Martalog V. în numele inculpatei Putinica Ilona, instanța de apel nu s-a pronunțat, sau s-a pronunțat superficial, fără o argumentare clară, limitându-se la simpla copiere a rechizitoriului;

- instanța de apel a tras o concluzie pripită privind respingerea apelurilor declarate de către avocați în numele inculpatei, fără a efectua o verificare complexă și obiectivă a motivelor invocate în apelurile depuse. Instanța de apel la adoptarea soluției în cauză, nu a ținut cont de toate circumstanțele expuse supra, prin ce, nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel.

În drept, recurentul și-a întemeiat recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

12. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia asupra recursului declarat, solicitând a decide inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece toate probele administrate au primit o apreciere la justa valoare, iar concluzia privind vinovăția lui Putinica I., rezultă din circumstanțele stabilite în cauză.

13. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit alin. (1) art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost evaluate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Deci, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urmează să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze niște concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptei săvârșite de către acesta sau nevinovăția acestuia și temeiul achitării, prevăzut de normele procesual penale.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual-penală, în cauza deferită judecății instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Revenind la textul recursului ordinar declarat de către avocatul Bodnariuc A. în numele inculpatei, se constată, că recurentul invocă temei de drept prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 12) Cod de procedură penală, evidențiind faptul că instanța de apel în decizie nu a dat o apreciere cuvenită probelor administrate conform art.101 Cod de procedură penală, nu și-a motivat decizia suficient, nu s-a pronunțat detaliat asupra motivelor importante invocate în sprijinul apărării, copiind motivația instanței de fond, care la rândul său a copiat rechizitoriul.

Verificând criticile expuse în recursul declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit constată, că acestea sânt întemeiate, deoarece instanța de apel a ignorat indicațiile stipulate de instanța ierarhic superioară. Astfel, Colegiul atestă că, prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 22 ianuarie 2019, a fost admis recursul ordinar declarat, în prezenta speță,

fiind casată decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La adoptarea soluției, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a indicat explicit că *"Astfel, Colegiul constată că, pronunțându-se asupra motivelor invocate în apeluri, instanța de apel face doar o copie a sentinței instanței de fond, fără a analiza punctual criticile celor doi apelanți și fără a da o nouă apreciere probelor administrate în cauza penală, or Colegiul având dreptul să reformeze sentința atacată, apriori a mers pe ideea preconcepută a instanței de fond care a statuat asupra vinovăției inculpatei, limitându-se doar la o motivare generală și pe alocuri repetată, fiind una confuză și fără o argumentare concretă, și la constatarea faptului că probele sunt pertinente, concludente și dovedesc vinovăția Ilonei Putinica de comiterea infracțiunii prevăzute de art.217¹ alin.(3) lit.c), f) Cod penal, or potrivit art.414 alin. (5) Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel."*

Astfel, instanța de apel la rejudecarea cauzei, în al doilea set de proceduri, fără a ține cont de aceste dispoziții ale instanței de recurs s-a expus superficial, copiind repetat textul sentinței, fără a da răspuns asupra tuturor argumentelor apărării, s-a limitat la expunerea în mod general asupra unora din motivele invocate în cererile de apel cu privire la nulitatea actelor procesuale a organului de urmărire penală, omiterea termenului de 3 luni de înaintarea acuzării lui Putinica I. și că nu a avut loc provocarea inculpatei, constatând în final că *"Vinovăția inculpatei Putinica I. în comiterea infracțiunii prevăzute de art.217¹ alin. (3) lit. c), f) Cod penal, a fost dovedită pe deplin în baza probelor prezentate la cauza penală, care demonstrează vinovăția inculpatului în afara oricărui dubiu rezonabil"*, repetând eroarea efectuată de către instanța de apel la examinarea cauzei anterioare. Din care considerent, se atestă faptul ignorării totale a prevederilor art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, unde este stipulat că *pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sânt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului"*.

Alt aspect ce necesită a fi nominalizat la analiza hotărârii contestate, este faptul că la rejudecarea cauzei instanța de apel, în al doilea set de proceduri, nu s-a pronunțat asupra celor mai esențiale motive invocate în cererile de apel, descriind elementele infracțiunii prevăzute la art. 217¹ Cod penal, constatând la general că, acestea sunt întrunite în acțiunile inculpatei, fără a le adapta concret la speța dată și la acțiunile inculpatei, nu a analizat învinuirea pe fiecare episod în parte, totodată a grupat o serie de argumente, asupra cărora s-a expus printr-o frază, menționând că "Declarațiile inculpatei Putinica Ilona oferite în cadrul ședinței de judecată prin care afirmă că acuzatorul de stat nu a adus probe și anume martori care ar confirma că ea a vândut substanțele narcotice, în dosar sunt admise încălcări. Colaboratorii de poliție intenționat au dat declarații împotriva ei. Droguri nu a vândut nimănui. În timpul percheziției din 15 august 2015, nu a fost indicat unde au fost găsite obiectele, ulterior acestea nu au fost sigilate și împachetate. La data de 15

august 2015, când a fost efectuată percheziția la ea acasă, era împreună cu soțul Railean Valeriu și cu copiii, mai erau și doi prieteni de ai soțului. La efectuarea percheziției au participat 7 angajați ai Inspectoratului de Poliție Orhei, aceștia au depistat ceva într-o căldare de gunoi, Colegiul penal le consideră date în scop de apărare, nefiind confirmate prin mijloace de probe, astfel nu pot fi reținute.”, neexaminând cauza sub toate aspectele, cu toate că instanța de recurs a atenționat că *”la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze învinuirea înaintată inculpatei, probele administrate și examinate în instanța de fond, să le dea o apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.”*

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs reiterează că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil, iar potrivit considerentelor CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznețov și alții c. Rusiei (2007) § 85).

Deci, Colegiul penal lărgit notează, pentru a demonstra că părțile au fost auzite în prezenta cauză, instanța de apel urmează să dea răspunsuri argumentate în hotărârea sa asupra motivelor decisive invocate de apelanți și asupra argumentelor descrise în sentința de achitare, prin prisma criticilor invocate de părți, care în viziunea lor ar putea afecta într-o măsură oarecare legalitatea soluției adoptate la caz.

Așadar, în decizia sa instanța de apel urmează să analizeze argumentele importante invocate și menționate mai sus, motivându-și temeiurile de fapt și de drept, ce conduc la admiterea sau la respingerea fiecăruia din aceste motive invocate. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cer prevederile art. 435 Cod de procedură penală, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu și-a motivat soluția adoptată în conformitate cu dispozițiile legale și nu a dat răspuns alegațiilor de bază invocate de către avocații Șteliman S. și Martalog V. în numele inculpatei, care în opinia lor au importanță în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prevăzută de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Totodată, Colegiul constată că instanța de apel, în partea descriptivă a deciziei, la descrierea argumentelor avocatului Șeliman S. în numele inculpatei (f.d.36 v. IV), a indicat *"nu a fost contestat de către părți faptul că reclamantul fusese implicat în patru înscenări, pe parcursul cărora a reușit să furnizeze o cantitate semnificativă de euro contrafăcuți, prin vânzarea lor către agenții de poliție sub acoperire. Prima tranzacție ilicită a fost rezultatul conduitei deliberate a reclamantului și nimic nu a sugerat că nu ar fi furnizat moneda contrafăcută cu acea ocazie dacă ar fi fost abordat de către un client „obișnuit”, nu de poliție.*

Totuși, nu au existat dovezi concludente cu privire la persoana care a avut inițiativa organizării întâlnirilor ulterioare dintre reclamant și agenții sub acoperire. Nu a existat niciun indiciu că, în timpul perioadei în discuție, reclamantul vânduse monedă contrafăcută unei alte persoane decât agenților sub acoperire. În timpul procedurilor de la nivel național, agenții sub acoperire nu au putut explica de ce nu a fost arestat reclamantul după primul transfer ilicit de euro sau despre motivele care au stat la baza deciziei de a se angaja în mai multe tranzacții ilicite cu acesta, în primul rând. Prin urmare, fusese neclar sub ce formă de comandă practică au acționat, în cazul în care a existat o asemenea comandă. Nu a existat niciun indiciu că orice activitate ulterioară întreprinsă de către autorități în vederea asigurării probelor care ar fi fost necesară pentru urmărirea unei afaceri ilegale de falsificare de monedă ar fi putut justifica recurgerea la o tehnică operațională care implică organizarea de multiple tranzacții ilicite cu reclamantul.", argumente ce se referă la punerea în circulație a banilor falși și care nu au nimic în comun cu cauza Putinica I. și cu învinuirea adusă acesteia.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit consideră că, decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile comise de către această instanță, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, neavând atribuții de a judeca cauza pe fond și substitui instanța ce a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel, nominalizate și în prezenta decizie; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, pe fiecare episod în parte, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunilor imputate inculpatei, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și

de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

14. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar declarat de către avocatul Bodnariuc Alexandr în numele inculpatei, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2019, în cauza penală privind-o pe **Putinica Iona** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la data de 09 iulie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Țurcan Anatolie

Judecător

Boico Victor